

ผลของทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยง และความพอใจในการบริโภค
ต่างเวลาต่อการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นในจังหวัดเชียงใหม่
Effects of Risk Attitudes and Time Preferences on
Teenage Smoking in Chiang Mai Province

วันที่รับบทความ: 24/01/66

วันที่แก้ไขบทความ:

ครั้งที่ 1: 02/05/66

วันที่ตอบรับ: 20/06/66

ศุภิสรา วันพนม *

Supissara Wanpanom *

ปิยะลักษณ์ พุทธวงศ์ **

Piyaluk Buddhawongsa **

สุพรรณิภา ลือชารัมย์ ***

Supanika Leurcharusmee ***

กัญต์สินี กันทะวงศ์วาร ****

Kansinee Guntawongwan ****

* ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2566).

* M.Econ. (Economics), Faculty of Economics, Chiang Mai University. (2023).

** Ph.D. (Economics), Texas A&M University, USA. (2548). ปัจจุบันเป็น รองศาสตราจารย์ ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

** Ph.D. (Economics), Texas A&M University, United States of America. (2005). Currently as Associate Professor in Faculty of Economics, Chiang Mai University

*** ศ.ด. (เศรษฐศาสตร์), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2558). ปัจจุบันเป็น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

*** Ph.D. (Economics), Chiang Mai University. (2015). Currently as Assistant Professor Faculty of Economics, Chiang Mai University.

**** Ph.D. (Tourism and Environmental Economics), University of the Balearic Islands, Spain. (2017). ปัจจุบันเป็นอาจารย์ ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

**** Ph.D. (Tourism and Environmental Economics), University of the Balearic Islands, Spain. (2017). Currently Lecturer in Faculty of Economics, Chiang Mai University.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ประเมินทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยง (Risk Attitude) และความพอใจในการบริโภคต่างเวลา (Time Preference) เพื่อศึกษาผลกระทบที่มีต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ของวัยรุ่นชาย ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี และอาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่อย่างน้อย 1 ปีขึ้นไป จำนวน 313 คน โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงธันวาคม พ.ศ. 2565 โดยประเมินทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงและความพอใจในการบริโภคต่างเวลาจากการทดลอง (Experiment) ที่ให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจจากสถานการณ์สมมติ การศึกษาพบว่าวัยรุ่นชายที่มีบุคลิกนิสัยใจดีสูบบุหรี่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่มากขึ้นเกี่ยวกับความเสี่ยงไม่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่และปริมาณการสูบบุหรี่ แต่ความพึงพอใจในการบริโภคต่างเวลาส่งผลต่อการสูบบุหรี่โดยอัตราคิดลดมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเลือกสูบบุหรี่และปริมาณการสูบบุหรี่ นั่นคือผู้ที่ให้ความสำคัญกับการบริโภคปัจจุบันสูงกว่าจะมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่มากกว่าผู้ประกอบการ ตลอดจนให้การสนับสนุนในการจัดหาจุดจุดและระบบการตลาดที่มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: บุหรี่ การบริโภคต่างเวลา ทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยง พฤติกรรมการสูบบุหรี่ วัยรุ่น

Abstract

This study examined risk attitudes and time preferences to determine the influence on male adolescents' decision to smoke in Chiang Mai province. The study was conducted with 313 individuals aged 15 to 24 years who had lived in Chiang Mai for at least one year and completed online questionnaires between August and December 2022. Risk attitudes and time preferences

were assessed differently from the experiment, which asked the sample to decide based on hypothetical situations. The study found that male adolescents who had close contacts with smokers caused the subjects to smoke more. Risk attitude did not influence smoking choice or amount smoked. However, time preference did influence smoking behavior. Discount rate was positively correlated with smoking choice and amount smoked. That is, people who prefer higher current consumption tend to smoke more.

Keywords: Cigarette, Time Preference, Risk Attitude, Smoking Behavior, Teenagers

บทนำ

การสูบบุหรี่เป็นปัญหาที่สำคัญทางด้านสาธารณสุขทั่วโลก ซึ่งก่อให้เกิดการเจ็บป่วยจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Non-communicable Disease : NCD) เช่น โรคมะเร็ง โรคหัวใจ และหลอดเลือดรวมถึง โรคระบบทางเดินหายใจเรื้อรังและเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร ปัจจุบันองค์การอนามัยโลก มีประกาศว่าบุหรี่เป็นสาเหตุให้ประชากรโลกเสียชีวิตสูงถึง 8 ล้านคนในแต่ละปี และเป็นสาเหตุให้เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จำนวนมากกว่า 60,000 คน ต้องเสียชีวิตจากการติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจซึ่งมีสาเหตุมาจากควันบุหรี่มือสอง (World Health Organization, 2020) จากการประมาณการณ์ความสูญเสียทางเศรษฐศาสตร์จากโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ ซึ่งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายทางตรง และทางอ้อมทางการแพทย์ มูลค่าการสูญเสียผลิตภาพจากการขาดงานของผู้ป่วยและผู้ดูแล และมูลค่าการสูญเสียผลิตภาพจากการตายก่อนวัยอันควร พบว่า มีต้นทุนทางสังคมจากการสูบบุหรี่คิดเป็นมูลค่ารวมประมาณ 87.25 หมื่นล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.56 ของ GDP หรือเท่ากับร้อยละ 15 ของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสุขภาพใน ปี พ.ศ. 2560 (Komonpaisam, 2020)

จากรายงานสถิติการบริโภคยาสูบของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2561 พบว่า ใน ปี พ.ศ. 2560 มีประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป เป็นผู้สูบบุหรี่ 10.70 ล้านคน (ร้อยละ 19.10) มีอัตราการบริโภคยาสูบตามกลุ่มอายุ 15-18 ปี เท่ากับร้อยละ 7.80 โดยในภาพรวมอัตรา

การสูบบุหรี่มีแนวโน้มลดลง ยกเว้นในกลุ่มอายุ 19-24 ปี รวมถึงประชากรที่เริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกอายุ (ผู้ที่สูบบุหรี่เป็นประจำ) 18.10 ปี โดยปัจจุบันอายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่เท่ากับ 16.20 ปี (ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ, 2018) และจากการศึกษาของ วรลักษณ์ หิมะกลัส (Himakalasa, 2018) พบว่า กลุ่มวัยรุ่น (อายุ 15 - 24 ปี) เริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุน้อยลงค่อนข้างมากกว่ากลุ่มอื่นๆ จากปัญหาการสูบบุหรี่ในวัยรุ่น ชำงต้น ทำให้ตระหนักว่าประเทศไทย ตกอยู่ในภาวะเสี่ยงเป็นอย่างมากเพราะพบผู้เริ่มสูบบุหรี่เป็นครั้งแรกอายุน้อย นอกจากนั้นยังพบว่าผู้ที่สูบบุหรี่เป็นครั้งแรกก่อนอายุ 18 ปี นั้น มีโอกาสติดบุหรี่มากกว่าผู้ที่สูบบุหรี่ครั้งแรกหลังอายุ 18 ปี อีกด้วย

แม้ว่าการสูบบุหรี่ในเขตพื้นที่ภาคเหนือจะมีจำนวนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับทุกภาคโดยเฉพาะพื้นที่ในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีอัตราการสูบบุหรี่ของประชาชนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 15.08 ซึ่งถือเป็นอัตราที่น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคเหนือ แต่เนื่องด้วยจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง ซึ่งมีนักศึกษาที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นจำนวนมาก (อายุ 15 – 24 ปี) (United Nations, 2020) อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ในฐานะประชากรแฝงของจังหวัด (National Statistical Office, 2019)

จากพฤติกรรมการสูบบุหรี่ข้างต้น จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการสูบบุหรี่เป็นการตัดสินใจเลือกระหว่างความพึงพอใจในทันทีสำหรับผู้สูบบุหรี่ และการเพิ่มโอกาสการเกิดปัญหาสุขภาพในอนาคต ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ได้อธิบายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในบริบทของปัญหาการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริโภคข้ามช่วงเวลา (Intertemporal Choice) เนื่องจากการสูบบุหรี่คือการบริโภคภายในปัจจุบัน แต่มีต้นทุนทางลบต่อสุขภาพในอนาคต (Becker and Murphy, 1988 ; Gruber and Köszegi, 2001) โดยแบบจำลองที่สำคัญคือแบบจำลองการเสพติดอย่างมีเหตุผล (The Rational Addiction) ที่ถูกเสนอโดย Becker and Murphy (1988) ได้อธิบายแบบจำลองว่าคนที่ม้อัตราการคิดลดสูง (High Discounting rate) มักจะสูบบุหรี่เพราะพวกเขาให้คุณค่าน้อยมาก เมื่อเทียบกับผลประโยชน์ของปัจจุบัน นอกจากนี้คนที่สูบบุหรี่ยินดีที่จะเสี่ยงปัญหาสุขภาพในอนาคตมากกว่าผู้ไม่สูบบุหรี่ เนื่องจากการสูบบุหรี่ยังคงเป็นปัญหาสาธารณสุขที่ร้ายแรง ดังนั้น หากสามารถอธิบายได้ถึงความสัมพันธ์ของ

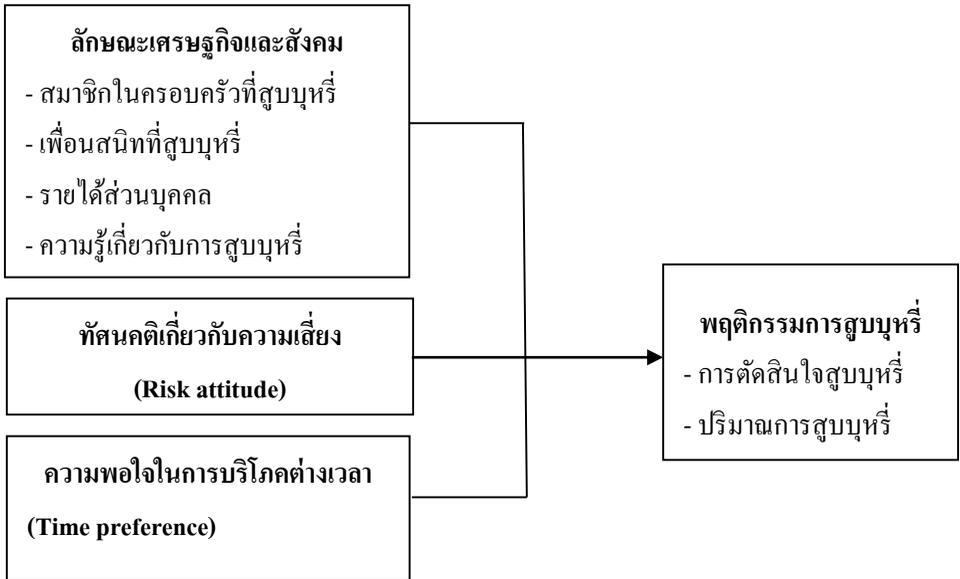
การบริโภคต่างเวลา (Time preference) และความเสี่ยง (Risk) ต่อพฤติกรรมกาเสพติด อาจส่งผลต่อการกำหนดนโยบายการควบคุมยาสูบที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาผลของทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยง (Risk Attitudes) และ การบริโภคต่างเวลา (Time Preference) เพื่อทำการวัดและศึกษาผลที่มีต่อพฤติกรรมกาตัดสินใจสูบบุหรี่ เนื่องจากปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกาสูบบุหรี่ที่ศึกษาในประเทศไทยด้วยวิธีทางเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมยังพบได้น้อย ทำให้ผู้ศึกษาสนใจ ศึกษาด้วยหลักการของเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมควบคู่กับปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ที่มีผลต่อการสูบบุหรี่ ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่สูบบุหรี่ จำนวนเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ รายรับ ความรู้เกี่ยวกับโทษของบุหรี่และอาชีพ (Attanan, 2012) เพื่ออธิบายผลของพฤติกรรมสุขภาพที่ต้องการศึกษากรณีการตัดสินใจสูบบุหรี่ โดยกลุ่มเป้าหมายที่สนใจ คือวัยรุ่นชายในจังหวัดเชียงใหม่ เพราะจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า เพศชายมีส่วนร่วมการสูบบุหรี่มากกว่าเพศหญิงเป็นจำนวนมาก (Himakalasa, 2018) ในการศึกษาครั้งนี้จึงกำหนดขอบเขตไว้ว่า ศึกษาเฉพาะกลุ่มประชากรวัยรุ่นเพศชายเท่านั้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงและความพอใจในการบริโภคต่างเวลาของวัยรุ่นชายในจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาผลของทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงและความพอใจในการบริโภคต่างเวลาต่อพฤติกรรมกาสูบบุหรี่ของวัยรุ่นชายในจังหวัดเชียงใหม่

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทความนี้สนใจศึกษาพฤติกรรมกาเลือกสูบบุหรี่และปริมาณบุหรี่ที่สูบ โดยมีสมมติว่าผู้ที่ทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงที่กลัวความเสี่ยง (Risk Averse) ต่ำ และความพอใจการบริโภคปัจจุบันมากกว่าอนาคต หรือผู้ที่มีอัตราคิดลดสูงมีแนวโน้มที่จะสูบบุหรี่มากกว่า นอกจากนี้ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวที่สูบบุหรี่ เพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ รายได้ส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ รวมถึงสถานะการเป็นนักเรียน/นักศึกษา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกาสูบหรี่

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ลักษณะเศรษฐกิจและสังคม (Socioeconomic Factors) ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่

การสูบบุหรี่เป็นพฤติกรรมที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพของผู้สูบ รวมถึงสุขภาพของบุคคลรอบข้าง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันบุหรี่ยังคงเป็นปัญหาทางสุขภาพที่ส่งผลเสียต่อประชากรโลก รวมถึงประเทศไทยเป็นอย่างมากจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ พบว่า มีผู้ให้ความสนใจศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นที่เป็นนักเรียน หรือนักศึกษา (Thongluea, 2007; Taphaopong, 2007; Inmunkong, 2008; Bunserm et al, 2009; Attanan, 2012 และ Jaruchit et al, 2015) โดยผลการศึกษาล้วนพบว่าการมีบุคคลใกล้ชิด เช่น ครอบครัว หรือเพื่อนสูบบุหรี่ จะทำให้นักเรียน/นักศึกษามีแนวโน้มที่จะสูบบุหรี่มากขึ้น แต่รายได้ส่วนบุคคลไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ความรู้เกี่ยวกับโทษของการสูบบุหรี่หรือกฎหมายเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ส่งผลให้การสูบบุหรี่ลดลง ผลการศึกษาเกี่ยวกับระดับชั้นของนักเรียนแตกต่างกัน บางการศึกษาพบว่านักเรียนที่อยู่ระดับชั้นสูงกว่ามีแนวโน้มการสูบบุหรี่มากกว่า (Bunserm et al, 2009) แต่บางการศึกษาก็ไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าว (Taphaopong, 2007) นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่าปัจจัยภายนอกอื่นๆ เช่น การโฆษณา หรือการสอนโทษของบุหรี่ในสถานศึกษา มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่

2. ทักษะคติเกี่ยวกับความเสี่ยง (Risk attitude) กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่

การสูบบุหรี่เป็นพฤติกรรมที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มความเสี่ยงในการเกิดโรค ที่มีปัจจัยมาจากสาเหตุของการสูบบุหรี่ต่างๆ เช่น โรคระบบทางเดินหายใจ ถุงลมโป่งพอง และอีกหลายโรค ในทางเศรษฐศาสตร์จำแนกบุคคลตามทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงไว้ 3 ประเภทคือ ผู้ที่ชอบความเสี่ยง (Risk Lover) ผู้เป็นกลางทางความเสี่ยง (Risk Neutral Person) และ ผู้ที่กลัวความเสี่ยง (Risk Averter) จึงพยากรณ์ว่าผู้ที่ชอบความเสี่ยงน่าจะมีแนวโน้มที่จะสูบบุหรี่มากกว่า สอดคล้องกับผลการศึกษาในประเทศเยอรมัน (Pfeifer, 2012) ญี่ปุ่น (Ida and Rei, 2009) และอเมริกา (Anderson and Mellor, 2008) แต่ก็มี

บางการศึกษาที่ไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าว (Harrison et al, 2002 และ Harrison et al, 2018) อย่างไรก็ตามวิธีการประเมินทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงแตกต่างกันตามการศึกษาบางการศึกษาใช้วิธีการของ Holt และ Laury (2002) ที่เป็นการตัดสินใจเลือกเล่นเกมที่มีความเสี่ยงแตกต่างกัน ในขณะที่บางการศึกษาประเมินจากข้อคำถามที่เป็น Rating scale ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องด้านสุขภาพ เช่น การพร้อมรับความเสี่ยงของการเป็น โรคมะเร็งปอดจากการสูบบุหรี่ (Pfeifer, 2012)

3. ความพึงพอใจในการบริโภคต่างเวลา (Time Preference) กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่

ถึงแม้ว่าการสูบบุหรี่เป็นพฤติกรรมที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ แต่ผลเสียต่อสุขภาพนั้นจะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้นผู้ที่ให้ความสำคัญกับความพึงพอใจหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน หรือผู้ที่มีอัตราคิดลด (Discount Rate) สูงจึงไม่ตระหนักหรือให้ความสำคัญกับผลเสียดังกล่าว จึงมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่มากกว่า จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การบริโภคต่างเวลา (Time Preference) มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจสูบบุหรี่ เช่น Harrison et al. (2018) คำนวณอัตราคิดลดส่วนบุคคลตาม Holt และ Laury (2002) และพบว่าผู้ที่สูบบุหรี่มีอัตราคิดลดมากกว่า โดยผู้ที่เสพติดบุหรี่สูงกว่าจะยังมีอัตราคิดลดที่มากกว่า นอกจากนี้ (Miura, 2019) ที่ใช้ข้อมูลพฤติกรรมการบริโภคในประเทศญี่ปุ่น ในปี ค.ศ. 2009 - 2013 กลับพบว่าผลของความพึงพอใจในการบริโภคต่างเวลาเกิดขึ้นเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง แต่ไม่เกิดขึ้นกับเพศชาย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษานี้ ได้แก่ วัยรุ่นเพศชาย (อายุระหว่าง 14 - 25 ปี) ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่เป็นเวลา 1 ปีขึ้นไปทุกคน ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัด

เชิงใหม่ ในการกำหนดจำนวนตัวอย่างในการเก็บข้อมูลการวิจัยเนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้วิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนประชากร (Kuder, G.F. & Richardson, M. W.,1937) โดยใช้ค่าสัดส่วนของประชากรที่ศึกษาเป็นร้อยละ 50 ของประชากรทั้งหมด ระดับความเชื่อมั่น 90 % และค่าความคลาดเคลื่อนให้เป็น 0.05 คำนวณขนาดตัวอย่างได้อย่างน้อย 269 คน โดยในบทความนี้มีจำนวนตัวอย่างเท่ากับ 313 คน

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม (แบบออนไลน์) และ แบบประเมินทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงและความพอใจในการบริโภคต่างเวลา (การทดลองในรูปแบบเกมออนไลน์) โดยใช้การสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) ซึ่งมีรายละเอียดเครื่องมือการวิจัยแต่ละประเภท ดังนี้

2.1 แบบสอบถาม

แบบสอบถามในครั้งนี้นำประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ (1) พฤติกรรมการสูบบุหรี่ (2) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสูบบุหรี่อ้างอิงจากคำถาม Tobacco Question for surveys (World Health Organization, 2011) (3) แบบประเมินการเสพติดบุหรี่ The Fagerstrom Test for Nicotine Dependence (Heatherton TF et al, 1991) และ (4) ลักษณะเศรษฐกิจและสังคม

โดยมีการตรวจสอบเครื่องมือเชิงคุณภาพ ได้แก่ การตรวจความถูกต้องความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ตลอดจนภาษาที่ใช้ โดยนำไปทดสอบก่อน (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับประชากร จำนวน 30 คน แล้วจึงนำชุดข้อคำถามมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันของผู้ทำวิจัยและผู้ตอบแบบสอบถาม รวมถึงการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเชิงปริมาณ ได้แก่ การหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้วิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน(Kuder-Richardson) หาค่า KR-20 และ KR-21 ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเป็นเครื่องมือในการคำนวณหา ทั้งนี้ความเชื่อมั่นของ

แบบสอบถาม KR-20 มีค่าอยู่ที่ 0.60 และมีความเที่ยง KR-21 อยู่ที่ 0.58 ซึ่งหมายถึงแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือปานกลาง (Kuder, G.F. & Richardson, M. W., 1937)

2.2 การประเมินทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงและความพึงพอใจในการบริโภคต่างเวลา

เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อความเสี่ยงของเด็กวัยรุ่นชายในจังหวัดเชียงใหม่ และความพอใจในการบริโภคต่างเวลา โดยผู้วิจัยได้ออกแบบการทดลองเพื่อศึกษาหาทัศนคติที่มีต่อความเสี่ยง และศึกษาพฤติกรรมการบริโภคต่างเวลา โดยเมื่อศึกษางานวิจัยก่อนหน้าจึงได้คัดแปลง และออกแบบการทดลองให้สอดคล้องกับวิธีการของ Holt and Loury ในปี 2002 โดย ที่จะให้กลุ่มตัวอย่างตอบคำถามจากสถานการณ์สมมติ เพื่อทำการประเมินค่าทัศนคติด้านความเสี่ยง (Risk Attitude) ที่แสดงโดยสัมประสิทธิ์การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Constant Relative Risk : CRRA) และความพอใจจากการบริโภคต่างเวลา (Time Preference) ที่แสดงค่าอัตราคิดลด (Discount Rate) โดยรายละเอียดของการทดลองมีดังนี้

ทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยง (Risk Attitude)

เพื่อคำนวณค่าสัมประสิทธิ์การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (CRRA) กลุ่มตัวอย่างจะต้องทำการตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่างกัน ซึ่งในการศึกษานี้เลือกใช้การหยิบลูกแก้วจากถุงรางวัล โดยมีถุงรางวัล 2 ถุง (A และ B) โดยผู้ตอบจะทราบค่าความน่าจะเป็นที่จะได้รับเงินและมูลค่าเงินจากแต่ละถุงรางวัล ตัวอย่างตารางที่ใช้ประกอบกับการศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงเป็นดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวอย่างการทดลองเพื่อประเมินทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยง

ที่	ถูกรางวัล A				ถูกรางวัล B				ค่า	ค่า	ช่วงค่าสัมประสิทธิ์	
	p		(1-p)		p		(1-p)		คาดหวัง	คาดหวัง	CRRA *	
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	จาก A	จาก B		
1	0.10	500	0.90	400	0.10	960	0.90	20	410	114	-□,	-1.72
2	0.20	500	0.80	400	0.20	960	0.80	20	420	208	-1.72,	-0.95
3	0.30	500	0.70	400	0.30	960	0.70	20	430	302	-0.95,	-0.50
4	0.40	500	0.60	400	0.40	960	0.60	20	440	396	-0.50,	-0.15
5	0.50	500	0.50	400	0.50	960	0.50	20	450	490	-0.15,	0.13
6	0.60	500	0.40	400	0.60	960	0.40	20	460	584	0.13,	0.39
7	0.70	500	0.30	400	0.70	960	0.30	20	470	678	0.39,	0.65
8	0.80	500	0.20	400	0.80	960	0.20	20	480	772	0.65,	0.93
9	0.90	500	0.10	400	0.90	960	0.10	20	490	866	0.93,	1.31
10	1.00	500	0.00	400	1.00	960	0.00	20	500	960	1.31,	□

หมายเหตุ : p หมายถึงความน่าจะเป็นที่จะได้รับรางวัลใหญ่

* รายละเอียดการหา CRRA ดูได้จาก Holt and Lorry (2002)

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างต้องตัดสินใจเลือกระหว่างถูกรางวัล A หรือ B โดยผู้ตอบจะต้องตอบ 2 ชุดคำถาม โดยชุดคำถามแรกคือ A (400,500) B (20,960) และเมื่อเลือกแล้วจะต้องตอบอีกชุดคือ A (440,500) B (40,1000) ในแต่ละทางเลือกจะมีโอกาสการได้รับเงินรางวัลแตกต่างกัน แต่มีค่าความน่าจะเป็นเท่าเดิม แล้วนำมาคำนวณค่า CRRA จากลำดับที่กลุ่มตัวอย่างเปลี่ยนจากถูกรางวัล A เป็นถูกรางวัล B เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจเกมมากขึ้น ผู้วิจัยได้ออกแบบให้การสอบถามโดยใช้รูปภาพ ดังภาพที่ 2

คุณถูกปิดตาเพื่อสุ่มหยิบลูกแก้วในถุง คุณจะต้องเลือกสุ่มหยิบมาจากถุงใด (ระหว่างถุง A และถุง B) *

ถุง A : ราววัลใหญ่ 500 บาท มีลูกแก้ว 1 ลูก ราววัลเล็ก 400 บาท มีลูกแก้ว 9 ลูก

ถุง B : ราววัลใหญ่ 960 บาท มีลูกแก้ว 1 ลูก ราววัลเล็ก 20 บาท มีลูกแก้ว 9 ลูก

- ถุง A
- ถุง B

ภาพที่ 2 ตัวอย่างรูปที่ใช้ในการประเมินทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงในแบบสอบถามออนไลน์

การหาค่าการบริโภคต่างเวลา (Time Preference)

เพื่อประเมินความพึงพอใจในการบริโภคต่างเวลา (Time Preference) ผู้วิจัยเลือกใช้การทดลองทางเศรษฐศาสตร์พฤติกรรม (Holt & Loury, 2002) เพื่อหาค่าโดยการคำนวณค่าอัตราคิดลดส่วนบุคคล (Discount Rate) ได้จากตัดสินใจจากสถานการณ์ที่เลือกรับเงินจำนวน 1,000 บาท ในอีก 1 เดือนข้างหน้า (ทางเลือก A) หรือรับเงินจำนวนมากขึ้นในอีก 2 เดือนข้างหน้า (ทางเลือก B) โดยในแต่ละรอบนั้นมูลค่าเงินจะเพิ่มขึ้น ดังปรากฏในตารางที่ 2

ลำดับ	ทางเลือก A (รอรับเงิน 1 เดือน)	ทางเลือก B (รอรับเงิน 2 เดือน)	อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงต่อ ปี* (Annual effective interest rate) (ร้อยละ)	ค่าอัตราคิดลด* (Discount Rate) (ร้อยละ)	ทางเลือกใน การรับเงินที่ ท่านต้องการ	
1	1,000	1,010	12.68	12.68	A	B
2	1,000	1,020	26.82	19.75	A	B
3	1,000	1,030	42.58	34.70	A	B
4	1,000	1,040	60.10	51.34	A	B
5	1,000	1,050	79.59	69.84	A	B
6	1,000	1,060	101.22	90.40	A	B
7	1,000	1,070	125.22	113.22	A	B
8	1,000	1,080	151.82	138.52	A	B
9	1,000	1,090	181.27	166.54	A	B
10	1,000	1,100	213.84	197.55	A	B

ตารางที่ 2 ตัวอย่างการทดลองเพื่อประเมินความพึงพอใจในการบริโภคต่างเวลา

หมายเหตุ : *รายละเอียดการหา Discount Rate ดูได้จาก Harrison et al (2010)

กลุ่มตัวอย่างจะต้องตัดสินใจเลือกทั้งหมด 4 รอบ โดยความแตกต่างกันของแต่ละรอบคือระยะเวลาการรอในทางเลือก B โดยเปลี่ยนจาก 2 เดือน เป็น 5 เดือน 7 เดือน และ 13 เดือน ตามลำดับ ในแต่ละรอบ ค่าลำดับที่กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเปลี่ยนทางเลือกจากทางเลือก A ไปทางเลือก B จะถูกนำมาใช้คำนวณค่าอัตราลด (Discount rate) โดยค่าอัตราลดเฉลี่ยจากทั้ง 4

รอบจะถูกนำไปใช้อธิบายการบริโภคต่างเวลา (Time preference) ต่อไป เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจการทดลองมากขึ้น ผู้วิจัยจึง ได้ออกแบบสถานการณ์เป็นรูปภาพดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ตัวอย่างรูปที่ใช้ในการประเมินความพึงพอใจในการบริโภคต่างเวลา
ในแบบสอบถามออนไลน์

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงและการบริโภคต่างเวลาต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงและความพึงพอใจในการบริโภคต่างเวลาต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ของวัยรุ่นเพศชายในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยเลือกใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) เพื่อประมาณการตัดสินใจสูบบุหรี่/ไม่สูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแปรตามที่เป็นไปได้เพียง 2 ค่า หรือ ตัวแปรตามมีค่าจำกัด (Limited Dependent Variable) และเลือกใช้สมการถดถอยโทบิท (Tobit Regression) เพื่อใช้ประมาณจำนวนบุหรี่ที่สูบ เนื่องจากแบบจำลองโทบิทแสดง

ความสัมพันธ์เชิงเส้นที่ตัวแปรตามมีค่าที่ถูกจำกัด หรือ การถดถอยที่มีการตัดตอน (Censored Regression Model) (Tobin, 1958) โดยตัวแปรที่ใช้แสดงในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ตัวแปรและคำอธิบายตัวแปรที่ใช้ในแบบจำลองการสูบบุหรี่

ตัวแปร	คำอธิบายตัวแปร
ตัวแปรตาม	
Y(Smoker)	ตัวแปรหุ่นการสูบบุหรี่ (1 = เมื่อสูบบุหรี่)
Y(Cigarette)	ปริมาณบุหรี่ที่สูบ(มวนต่อวัน)
ตัวแปรต้น	
CRRA	ค่าเฉลี่ยของค่า CRRA จากการทดลอง
time	ค่าเฉลี่ยของค่าอัตราคิดลดจากการทดลอง (ร้อยละ)
smoke_family	ตัวแปรหุ่นการมีสมาชิกในครอบครัวที่สูบบุหรี่ (1 = มี และ 0 = ไม่มี)
smoke_friend	ตัวแปรหุ่นการมีเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ (1 = มี และ 0 = ไม่มี)
income	รายได้(บาท/เดือน)
knowledge	คะแนนจากแบบทดสอบความรู้เรื่องบุหรี่ (คะแนนเต็ม 12 คะแนน)
college	ตัวแปรหุ่นนักศึกษา (1 = นักศึกษา 0 = อื่นๆ)
student	ตัวแปรหุ่นนักเรียน (1 = นักเรียน 0 = อื่นๆ)

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องผลกระทบของทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงและการบริโภคต่างเวลาต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ของวัยรุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงและความพอใจในการบริโภคต่างเวลาของวัยรุ่นชายในจังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาผลของทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงและความพอใจในการบริโภคต่างเวลาต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นชายในจังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้นจึงแบ่งการวิเคราะห์ทั้งหมดเป็น 3 ส่วน คือ (1) ข้อมูลเศรษฐกิจและสังคมและพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง (2) การประเมินทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยง (Risk Attitude) และการประเมินค่าการบริโภคต่าง

เวลา (Time Preference) และ (3) การทดสอบความสัมพันธ์ของทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยง (Risk Attitude) และการบริโภคต่างเวลา (Time Preference) กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเศรษฐกิจและสังคมและพฤติกรรมการสูบบุหรี่

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 313 คน พบว่าผู้ที่ตอบแบบสอบถามมีอายุเฉลี่ยประมาณ 19 ปี โดยส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาร้อยละ 61 รองลงมาเป็นนักเรียนร้อยละ 34 และที่เหลือเป็นพนักงานร้อยละ 5 โดยมีรายได้ส่วนบุคคลที่รวมรายได้จากผู้ปกครองเฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 7,576 บาท กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 30 มีสมาชิกในครอบครัวที่สูบบุหรี่ และร้อยละ 58 มีเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ข้อมูลเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	คำอธิบาย	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วน
					เบี่ยงเบนมาตรฐาน
รายได้ส่วนบุคคล	รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน (บาท)	60,000.00	450.00	7,576.04	6,919.14
อายุ	อายุของกลุ่มตัวอย่าง (ปี)	24	15	19.3355	2.7467
นักเรียน	ตัวแปรหุ่น (ถ้าเป็นนักเรียนเท่ากับ 1 และอื่นๆ เท่ากับ 0)			0.3419	0.4751
นิสิต/นักศึกษา	ตัวแปรหุ่น (ถ้าเป็นนิสิต/นักศึกษาเท่ากับ 1 และอื่นๆ เท่ากับ 0)			0.6102	0.4885

การมีสมาชิกใน	ตัวแปรหุ่น (ถ้ามีสมาชิกใน		
ครอบครัวที่สูบบุหรี่	ครอบครัวสูบบุหรี่ เท่ากับ 1	0.3035	0.4605
	และ อื่นๆ เท่ากับ 0)		
การมีเพื่อนสนิทที่	ตัวแปรหุ่น (ถ้ามีเพื่อนสนิทสูบ		
สูบบุหรี่	บุหรี่ เท่ากับ 1 และ อื่นๆ	0.5815	0.4941
	เท่ากับ 0)		
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		313	

ตารางที่ 5 แสดงพฤติกรรมการสูบบุหรี่พบว่า มีผู้ไม่เคยสูบบุหรี่จำนวน 212 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 67.73 มีผู้เคยสูบบุหรี่จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 32.27 จากการให้กลุ่มตัวอย่างที่เคยสูบบุหรี่ประเมินระดับการเสพติดบุหรี่ของตนเองและตอบคำถามโดยใช้แบบทดสอบการคิดสารนิโคติน ของ Heatherton TF, Kozlowski LT, Frecker RC, Fagerstrom KO (1991) พบว่า กลุ่มตัวอย่าง 58 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.53 ประเมินการติดบุหรี่ของตนเองต่ำกว่าผลที่ได้จากแบบทดสอบ โดยกลุ่มตัวอย่างสูบบุหรี่เฉลี่ยวันละ 2.63 มวน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.81 มวน สำหรับการประเมินความเข้าใจเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนเฉลี่ย 7.13 คะแนนจากคะแนนเต็ม 12 คะแนน

ตารางที่ 5 พฤติกรรมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่

ตัวแปร	คำอธิบาย	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าส่วน	
				ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน
การสูบบุหรี่	ตัวแปรหุ่นการสูบบุหรี่ (1=สูบบุหรี่)			0.23	0.42
ปริมาณบุหรี่ที่สูบ	ปริมาณบุหรี่ที่สูบ (มวน/วัน)	25.50	0.00	2.47	4.67
ความรู้เกี่ยวกับการสูบบุหรี่(คะแนน)	คะแนนความรู้เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ (คะแนน)	12.00	0.00	7.10	2.36
ผลการประเมินการเสพติดบุหรี่*	ประเมินตนเองต่ำกว่าเกณฑ์			0.57	
	แบบทดสอบ				
	ประเมินตนเองเท่ากับเกณฑ์			0.29	-
	แบบทดสอบ				
	ประเมินตนเองสูงกว่าเกณฑ์			0.14	-
	แบบทดสอบ				
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง				313	

หมายเหตุ : * เฉพาะผู้ที่สูบบุหรี่

ส่วนที่ 2 การประเมินทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยง (Risk Attitude) และความพึงพอใจในการบริโภคต่างเวลา (Time Preference)

ผลการประเมินจากการทดลองตามวิธีการทดลองของ Holt และ Laury (2002) เกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงและความพึงพอใจจากการบริโภคต่างเวลาแสดงในตารางที่ 6 ค่าทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงประเมินจากค่า Constant Relative Risk : CRRA) โดยค่าเฉลี่ยจากการตอบคำถามใน 2 รอบ พบว่า CRRA ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมีค่าเท่ากับ 0.34 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างโดยเฉลี่ยกลัวความ

เสี่ยง ในขณะที่การประเมินความพึงพอใจจากการบริโภคต่างเวลา (Time Preference) จากการทดลอง 4 รอบ ได้ค่าอัตราคิดลด (Discount Rate) ต่อปีเฉลี่ยร้อยละ 1.06 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับร้อยละ 0.43

ตารางที่ 6 ผลการประเมินของทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยง และ ค่าเฉลี่ยความพอใจการบริโภคต่างเวลาของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	คำอธิบาย	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
CRRA	ตัวแปรประเมินทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยง	1.4200	-1.7900	0.3392	0.6672
อัตราคิดลดต่อปี (ร้อยละ)	ตัวแปรประเมินความพอใจการบริโภคต่างเวลา	1.5550	0.1225	1.0646	0.4295
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง					313

ส่วนที่ 3 การทดสอบความสัมพันธ์ของทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยง (Risk Attitude) และการบริโภคต่างเวลา (Time Preference) กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่

การทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจสูบบุหรี่ของวัยรุ่นเพศชาย ในจังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 2 สมการ คือสมการการตัดสินใจสูบบุหรี่ (แบบจำลองที่ 1 และ แบบจำลองที่ 2) สมการจำนวนการสูบบุหรี่ (สมการที่ 3 และสมการที่ 4) ผลการศึกษาได้ดังตารางที่ 7

ในการประมาณสมการพฤติกรรมการสูบบุหรี่พบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงของกลุ่มตัวอย่างไม่มีผลกับการตัดสินใจสูบบุหรี่หรือปริมาณการสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญ แต่ความพึงพอใจจากการบริโภคต่างเวลาที่วัดอยู่ในรูปของอัตราคิดลดนั้นมีความสัมพันธ์ทางตรงกับการสูบบุหรี่และปริมาณบุหรี่ที่สูบ นั่นคือเมื่อกลุ่มตัวอย่างให้

น้ำหนักกับการบริโภคในปัจจุบันมากกว่าอนาคตมาก จะมีโอกาสตัดสินใจที่จะสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น และมีการสูบบุหรี่เป็นจำนวนสูงกว่า เมื่อควบคุมด้วยลักษณะด้านเศรษฐกิจและสังคมแล้วพบว่า การมีผู้ใกล้ชิดสูบบุหรี่ทั้งเพื่อนหรือบุคคลในครอบครัวทำให้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมสูบบุหรี่มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รายได้ส่วนบุคคลไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมสูบบุหรี่ การเป็นนักเรียนจะมีจำนวนการสูบบุหรี่ต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโอกาสในการสูบบุหรี่มีน้อยกว่า อย่างไรก็ตามสิ่งที่น่าสนใจคือความรู้เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ที่มีผลบวกต่อพฤติกรรมสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหมายความว่า การที่กลุ่มตัวอย่างสูบบุหรี่รับทราบผลเสียของการสูบบุหรี่มากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้สูบบุหรี่หรือสูบบุหรี่ในปริมาณที่น้อยกว่า

ตารางที่ 7 ผลการประมาณพฤติกรรมสูบบุหรี่ของวัยรุ่นชายในจังหวัดเชียงใหม่

ตัวแปร	การสูบบุหรี่ (Smoker)		ปริมาณบุหรี่ที่สูบ (Cigarette)	
	แบบจำลองที่ 1	แบบจำลองที่ 2	แบบจำลองที่ 3	แบบจำลองที่ 4
ค่าคงที่	-1.8610*** (0.4120)	-8.1920*** (2.6650)	-15.9300*** (3.8640)	-47.8900*** (17.0300)
CRRA	-0.1810 (0.2030)	0.0030 (0.2400)	-1.5680 (1.6930)	0.1690 (1.5600)
อัตราคิดลด	0.6330* (0.3470)	0.8020* (0.4220)	5.5190* (2.8490)	4.6800* (2.6370)
การมีสมาชิกในครอบครัวที่สูบบุหรี่		1.0200*** (0.3200)		7.1490*** (2.1210)
การมีเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่		1.5780*** (0.4060)		10.8800*** (2.6010)
รายได้ส่วนบุคคล		0.5380		1.8950

		(0.2430)		(1.5280)
ความรู้เกี่ยวกับการสูบบุหรี่		0.2120***		1.4670***
		(0.0720)		(0.4720)
นิสิต/นักศึกษา		0.1900		-0.7550
		(0.6460)		(4.2020)
นักเรียน		-0.9790		-8.6480*
		(0.7890)		(5.1090)
ค่า Pseudo R2	0.0120	0.2020	0.0060	0.0950
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		313		

หมายเหตุ : 1. ค่าในวงเล็บคือ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error)

2. ***, ** และ * แทนนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 0.01, ร้อยละ 0.05 และ ร้อยละ 0.1 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาการตัดสินใจสูบบุหรี่ของวัยรุ่นชายในเชียงใหม่ พบว่า ในครอบครัวที่มีสมาชิกสูบบุหรี่ มีเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ และการเป็นนักเรียน ทั้งหมดนี้มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนไทยในการศึกษาที่ผ่านมา (Attanan, 2012) ที่พบว่าครอบครัวที่มีพ่อและแม่สูบบุหรี่จะส่งผลให้ลูกมีแนวโน้มสูบบุหรี่ทำให้เกิดพฤติกรรมการเล่นแบบของเด็ก นอกจากนี้ ผลการศึกษาที่พบว่าความรู้เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ยังส่งผลทางบวกกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่สะท้อนให้เห็นว่าการสูบบุหรี่อาจไม่ได้มีสาเหตุหลักจากความไม่รู้

ผลการศึกษาเกี่ยวกับความพอใจในการบริโภคต่างเวลา (Time Preference) สอดคล้องกับการศึกษาของ Becker and Murphy (1988), Harrison et al (2002), Harrison et al. (2018) และ Miura (2019) ได้อธิบายแบบจำลองว่าคนที่มีอัตราการคิดลดสูง (High

Discounting Rate) มักจะสูบบุหรี่ เนื่องจากคนเหล่านั้นให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ในอนาคตน้อยกว่าผลประโยชน์ของปัจจุบัน แต่ในบทความนี้ไม่พบว่าทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยง (Risk Attitude) ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ต่างจากการศึกษาของ Pfeifer (2012) Ida and Rei (2009) และ Anderson and Mellor (2008) ที่พบว่าผู้ที่ชอบความเสี่ยงมีโอกาสเสพติดบุหรี่มากกว่า ซึ่งอาจเป็นเพราะกลุ่มประชากรที่ศึกษาแตกต่างกันทั้งในด้านของวัยและเชื้อชาติ เนื่องจากคนต่างวัย วัฒนธรรม อาจมีพฤติกรรมที่ต่างกันออกไป ทำให้ปัจจัยบางอย่างจึงไม่มีผลกับผู้ที่อายุยังน้อยที่ยังไม่มีความสามารถในการตัดสินใจ (Jinkyung Na et al, 2017) หรืออาจจะเกิดจากวิธีการประเมินที่ไม่สามารถวัดทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตามก็ยังมีวิจัยที่ไม่พบผลของทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงที่มีต่อการสูบบุหรี่ เช่น การศึกษาของ Harrison et al (2018)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1. บทความนี้พบว่าผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการสูบบุหรี่กลับทำให้พฤติกรรมการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น แสดงว่าพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไม่ได้เกิดจากความไม่รู้เท่านั้น แต่เกิดจากปัจจัยอื่น เช่น ความพึงพอใจในการบริโภคต่างเวลา ที่พบว่าผู้ที่ให้ความสำคัญกับการบริโภคปัจจุบันมากกว่าในอนาคตมีแนวโน้มที่จะสูบบุหรี่มากกว่า ดังนั้นหากต้องการลดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ จึงต้องสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการผลประโยชน์ในอนาคตมากขึ้น เช่น การสร้างภาพอนาคตเสมือนจริง (Hershfield et al; 2019)

2. จากผลการศึกษาพบว่าคนที่มีผู้ใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็นคนในครอบครัว หรือเพื่อนสูบบุหรี่เป็นการส่งเสริมพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้คนใกล้ชิดเลิกบุหรี่หรือหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ต่อหน้าเด็กและเยาวชน นอกจากนี้ นักเรียนจะมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่น้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ แสดงให้เห็นว่ามาตรการที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการสูบบุหรี่ เช่น การห้ามสูบบุหรี่ในโรงเรียน ยังคงเป็นวิธีที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ในบทความนี้ได้ใช้การทดลองเพื่อประเมินทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงและความพอใจในการบริโภคต่างเวลาด้วยวิธีของ Holt and Loury (2002) แต่ได้ให้ข้อมูลในการตัดสินใจตอบอยู่ในรูปแบบทั่วไป (General) ทำให้ในภาพรวมได้ผลการศึกษาของทัศนคติเกี่ยวกับความเสี่ยงและความพอใจในการบริโภคต่างเวลาเป็นแบบทั่วไป เพราะฉะนั้นในการศึกษาครั้งถัดไปควรให้ข้อมูลในการตัดสินใจอยู่ในรูปแบบปัญหาทางสุขภาพ เพื่อผลการศึกษาจะได้ใช้อธิบายได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

References

- Anderson, R. L., & Mellor, M. J. (2008). Predicting health behaviors with an experimental measure of risk preference. *Journal of Health Economics*. 27(5), 1260 – 1274.
- Attanan, W., & Sae Lim, U. (2012). Study on Thai youth smoking behaviors and factors affecting their smoking behaviors in Bangkok. *Proceedings of 50th Kasetsart University Annual Conference: Education, Economics and Business Administration, Humanities and Social Sciences. Kasetsart University Academic Conference No. 50.* (183-190). The Thailand Research Fund, Bangkok (Thailand).
- Becker, G.S, & Murphy, K. M. (1988). A theory of rational addiction. *Journal of Political Economy*. 96(4), 675-700.
- Bunserm, C., Suthitivanich, P. & Rawisanon, W. (2009). A Survey of Smoking Behavior among Youth in Chaiyaphum Province. *Journal of Health Science Research*. 3(2), 6-14.
- Center for Research and Knowledge Management for Tobacco Control (2018). *Thailand Tobacco Consumption Statistics Report 2018.*
<https://shorturl.asia/fv0Au>
- Gruber, J. & Köszegi, B. (2001). Is Addiction Rational? Theory and Evidence. *The Quarterly Journal of Economics*. 116(4), 1261-1303.
- Harrison, G., Lau, I. M., & Williams, B. M. (2002). Estimating Individual Discount Rates in Denmark: A Field Experiment. *The American Economic Review*. 92(5), 1606 – 1617.

- Harrison, G., Morten, I., & E., E.R. (2010). Individual discount rate and smoking: Evidence from a field experiment in Denmark. *Journal of health economics*. 29(5), 708-717.
- Harrison, G., Hofmeyr, A., Ross, D. & Swarthout, T. J. (2018). Risk Preferences, Time Preferences, and Smoking Behavior, *Southern Economic Journal*. 85(2), 313-348.
- Heatherton, T.F., Kozlowski, L.T., & Fagerstrom, K. O. (1991) The Fagerström Test for Nicotine Dependence: a revision of the Fagerström Tolerance Questionnaire. *Journal of National Library of Medicine*. 86(9), 1119 – 1127.
- Hershfield, H. E., Goldstein, D. G., Sharpe, W. F., Fox, J., Yeykelis, L., Carstensen, L. L., & Bailenson, J. N. (2019). Increasing saving behavior through age-progressed renderings of the future self. *Journal of marketing research*. 48(SPL), 23-37.
- Himakalasa, W. (2018). *The research report provided Atlanta's data on policies that avoid these things*. (Research Report). Institute of Public Policy Studies Foundation.
- Holt, A.C., & Laury, K. S. (2002). Risk Aversion and Incentive Effects. *Journal of American Economic Review*. 92(5), 1644-1655.
- Ida, T., & Goto, R. (2009). Simultaneous Measurement of Time and Risk Preferences: Stated Preference Discrete Choice Modeling Analysis Depending on Smoking Behavior. *International Economic Review*. 50(4), 1169-1182.
- Inmunkong, S. (2008). *A Study of the smoking behavior and developing of the program for decreasing smoking behaviors of female students*. (Master of Education Thesis). Srinakharinwirot University

- Jaruchit, S., Srisuriyawet, R., & Homsin, P. (2015). Factors related to regular smoking among male students. *vocational college Chanthaburi Province Journal of Nursing and Education*. 8(1), 59-71.
- Jinkyung, N., Chih-Mao, H., & Denise, C. P. (2017) When Age and Culture Interact in an Easy and Yet Cognitively Demanding Task: Older Adults, But Not Younger Adults, Showed the Expected Cultural Differences. *Journal frontiers in Psychology*. 1-11.
- Komonpaisarn, T. (2020). *The Estimation of Economic Cost of Tobacco Smoking in Thailand 2017*. (Research Report). Center for Research and Knowledge Management for Tobacco Control
- Kuder, G. F., & Richardson, M. W. (1937). The theory of the estimation of test reliability. *Journal of Psychometrika*. 151–160.
- Miura, T. (2019). Does time preference affect smoking behavior? a dynamic panel analysis. *Journal of Behavioral and Experimental Economics*. 170-180.
- National Statistical Office. (2019). *Demographic Statistics. Population and housing*. Retrieved August 24, 2020, from <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/01.aspx>
- Pfeifer, C. (2012). A Note on Smoking Behavior and Health Risk Taking. *Nordic Journal of Health Economics*. 135-151.
- Taphaopong, J. (2007). *Smoking behavior of students during the third grade at Srinakharinwirot University Demonstration School, Pathumwan*. (Master of Education). Srinakharinwirot University.
- Thongluea, K. (2007). *Factors related to smoking among male vocational students. Samut Songkhram Province* (Degree Thesis). Kasetsart University

- Tobin, J. (1958). Estimation of relationships for limited dependent variables. *Journal of Econometrica*. 26(1), 24 –36.
- United Nations. (2020). *Department of Economic and Social Affairs*. Retrieved August 18, 2020, from <https://www.un.org/%20development/desa/youth/what-we-do/faq.html>
- World Health Organization. (2011). *Tobacco questions for surveys: a subset of key questions from the Global Adult Tobacco Survey (GATS): global tobacco surveillance system*. Retrieved August 18, 2020, from <https://apps.who.int/iris/handle/10665/87331>
- World Health Organization. (2020). *Tabacco*. Retrieved August 18, 2020, from <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/tobacco>

